

ΣΚΩΛΗΚΟΤΡΟΦΙΑ

(Συνέχεια. Ἰδε Φυλλάδ. 269.)

—οοο—

Δ.

Ἀπέναντι τῆς μικρᾶς θεραπείας, τὴν ὁποίαν ἡ εἰσαγωγή τῶν σπόρων ἐπέφερεν εἰς τὴν προσδοκίαν νόσου, ἐβλάψεν τὸ προϊόν κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐπέβλεψεν ὅλας τὰς ποιότητας, ἀνέμιξε τὰς παραγωγὰς, καὶ διέσπειρε τὴν σύγχυσιν εἰς τὰς τάξεις τῶν σκωληκοτρόφων, ἐλθόντων εἰς ἀμηχανίαν, ἂν ὀφείλωσιν ἐφέτος τὰ προτιμήσωσι τὴν ἄσυχνὴν ἀπορᾶν, πέρυσιν ἐπιτυχούσαν εἰς τὸ ἐν μέρος, ἢ τὴν κυτρίνην ἐπιδώσαντες εἰς τὸ ἕτερον. Τὸ ἕτερον νόσημα εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὴν ἀκμήν του ἐναντίον τῆς παρὰ τινῶν ἐκφρασθείσης γνώμης, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1839 παρατηρήθησαν σημεῖα παρακμῆς εἰς τὴν νόσον, τὴν μαστίλουνσαν τὴν σκωληκοτροφίαν.

Τὸ βλέπομεν ἀπεναντίας καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκτεινόμενον εἰς τύπους, τοὺς ὁποίους εἶχε φρεσθῇ πρότερον· εἶχομεν τὴν Ἀνατολὴν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ὑγιᾶ ὥς πρὸς τὴν παραγωγὴν τῆς μετάξης, ἀλλὰ καὶ αὕτη πρὸ τεσσάρων ἔτων εἰσηλθεῖν εἰς τὸ κοινὸν νοσοκομεῖον· καὶ βλέπομεν τὴν ἀσθένειάν τῆς σπουδαιότερον κατ' ἔτος ἀναπτυσσομένην· τοῦτο δὲ εἶναι τραγὴ ἀπόδειξις, ὅτι ἡ νόσος ἐνσκήπτουσα δριμυτέρα, ἐκαὶ ὅπου πρὶν δὲν ὑπῆρχε, παρουσιάζει φαινόμενα ὀρισμένης περιόδου, τὴν ὁποίαν ἂν δὲν διέλθῃ, δὲν ἀρχίζει τὰ ἐλαττωθῆναι. Αἱ Ἰνδίαί εἶχον μέχρι τοῦ 1838 εἰσοδείας ὑγιεῖς, πλὴν καὶ αὗται μετὰ τὸ ἔτος ἐκείνου ἔπαθον τὴν κοινὴν νόσον· ἡ Κίνα, τέλος πάντων, αὐτὸς ὁ αἰετῶν πιπάρης, ὁ χυρόμενος εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν δεξιμένην, δὲν ἐβράδυνε καὶ οὗτος τὰ προσβληθῇ ὑπὸ τῆς καταστρεπτικῆς μάστιγος.

Ἡ ἐπιστήμη, εἰ καὶ ἐν σκότει βαδίζει ἔτι καθόσον ἀφορᾷ τὰς κυριώτερας ἀφορμὰς τῆς νόσου, διήρυσεν ὅμως εἰς τέσσαρας μέχρι τοῦδε τάξεις τὴν ἀσθένειαν τὴν καταλαμβάνουσαν τὸν σκώληκα.

Εἰς τὴν Κυτρίνην (Jaunisse).

Εἰς τὴν Εὐσαρχίαν (Grasseriey).

Εἰς τὴν Νεγρώνην (Negrone). καὶ

Εἰς τὴν Ἀτροφίαν (Atrophie).

Ἐραυζόμεθα τὴν ἀκόλουθον περιγραφὴν τῆς ἐνάρξεως καὶ πρὸς τοῦ νόσηματος ἐκ τῆς ἀξιολόγου διατριβῆς τοῦ K. Quatrefages, μέλους τῆς παρὰ τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν σταλείσης τὸ 1858 ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀφορμῶν τῆς νόσου. Συνοψίζομεν δὲ θερμῶς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς εἰς τοὺς Ἕλληνας σκωληκοτροφούς, οὐ μόνον διότι περιγράφονται ἐν πρὸς ἐν ὅλα τοῦ νόσηματος τὰ λεπτομερῆ φαινόμενα, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ συγγραφεὺς ὑποδεικνύει καὶ τὸν τρόπον δι' οὗ δύναται ὁ σκώληξ τὰ ἀντιστῆ ἀβλαβέστεροι εἰς τοῦ νόσηματος τὴν ἐπιφύωσιν.

Ἡ Παρατηρητέον, λέγει, ὅτι τοῦ νόσηματος ἡ κυριώτερά βάσις ἦτο ἀδρανὲς τι στοιχεῖον, καθίστατον αὐτὸ δριμύτερον μετ' οὐ πολλὰς ἐρεῖνας εἶδα, ὅτι οἱ σκώληκες παρουσιάζον χωριστὸν τι σημεῖον εἰς τὸ μέρος ὅπου ἡ νόσος ἐφαίνετο ὅτι τοὺς προσέβαλε κατ' ἀρχὰς ἀνεκάλυψα δὲ εἰς τὸ δέρμα τῶν μαθρὰ τινὰ στίγματα, διαφορετικῆς φύσεως, καὶ παρατήρησα ὅτι πολλοὶ αὐτῶν ἐξέπεσαν ἄνευ ἄλλων φαινομένων, ἐκτὸς τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος στίγμάτων καὶ τῆς βραδείας φθορᾶς τοῦ σώματος. Τὰς κηλίδας ταύτας ἀνεκάλυψα καὶ εἰς μερικοὺς ὑγιεῖς κατ' ἐπιφάνειαν, οἵτινες διελθόντες τὴν πέμπτην περίοδον ἔμελλον τὰ πλείωσι τὸ κουκούλιον. Διηλθόν ὥρας ὀλοκλήρους ἐν τοῖς σκωληκοτροφείοις, ἔκαμα ἐλαττωμένης παρατηρήσεις διὰ λεπτοῦ μικροσκοπικοῦ ὄργανον, καὶ ἀνεκάλυψα βαθμῶδ' ὅτι αἱ κηλίδες αὗται ἐπύρρον ἐφ' ὧν τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος. Τὰς εὐρὺν καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς χρυσαλίδος.

Ἡ Ἐφοδιάσθητε μὲ καλὸν μικροσκόπιον καὶ θέλετε ἀνεκάλυψαι τὴν γραμμὴν τῶν στίγμάτων τούτων. Θὰ ἰδῆτε κατ' ἀρχὰς κυτρίνην χροίαν, ἐλαφρῶς μαυρίζουσαν τὸ διαφανὲς ἐκλῶδες τοῦ δέρματος· ἔπειτα θὰ τὴν ἰδῆτε ἀναλυομένην καὶ μαυρίζουσαν, ἕως οὗ, ἐντελῶς μελανὴ γινομένη, ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ δέρματος πᾶσαν διαφάνειαν. Τότε τὸ πάσχον μέρος παρουσιάζει σωρὸν μαύρου ἀνθρακοειδοῦς χρώματος, καὶ πᾶν ἔχρος ὀργανισμοῦ ἀπόλλυται. Περὶ τὸν σωρὸν τούτον λάμπει κύκλος κυτρινωπός, ἀναγγέλλων ὅτι καὶ τὰ περιεχόμενα τοῦ σώματος ἀρχίζουν τὰ μολύνεσθαι· τῶντι τὸ στίγμα ἐκτείνεται κατ' ὀλίγον, καταλαμβάνει καὶ ἀποσυνθέτει πᾶν τὸ περὶ αὐτὸ, ἕως οὗ σταθῇ, τοῦ ἐντόμου θνήσκοντος ἢ μεταβάλλοντος μορφῇ.

Ἡ Εἰς ἕκαστην τῶν κρίσεων τούτων ὁ ἀσθενὴς σκώληξ ἀποδύεται τῶν ἐστιγματισμένων περικαλυμμάτων του, καὶ ἀναφαίνεται μὲ τοιαῦτα ὑγιεῖς σημεῖα, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἐμπειρότεροι παρατηρηταὶ πολλάκις ἠπατήθησαν· ἀλλὰ μετὰ δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν παρέλθουσιν καὶ ἡ νέα ἐπιδερμὶς προσβάλλεται ὥς ἡ παλαιὰ· τοῦτο δὲ ἀρκεῖ τὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ κηλὶς ἔχει ῥίζας βαθείας καὶ εἶναι σημεῖον γενικοῦ μολυσμοῦ. Ὁ περὶ τούτου ἀμφιβάλλων ἀς ἐξετάσῃ τὰ πτώματα τῶν σκωλήκων· θέλει εὐρεῖ εἰς ὅλα τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος φαινόμενα καὶ θέλει ἀνεκάλυψαι τὰ κατ' ἀρχὰς μὲν κυτρινωπὰ, ἔπειτα δὲ μελανὰ αὐτὰ στίγματα· καὶ ἐὰν τὰ παρατηρήσῃ μετ' ἐπιστάσεως καὶ ἀκολουθήσῃ διὰ τοῦ βλέμματος τὰ ἔχρη τῆς πορείας των, θέλει τὰ ἰδεῖ βαθμῶδ' ἀνατρέποντα ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἡ Ἐλάσματα μεμβρανοειδῆ, ἔντες μνώδεις, λιπώδεις θρόμβοι χάνονται καὶ ἀναλύονται εἰς μικροὺς μαυρωποὺς σωροὺς, διασπειρομένους ἐνίοτε ἐπ' ἀπειρον εἰς τὸ σῶμα ὀλοκλήρον. Νομίζει τις τότε, ὅτι ὅλα τὰ ὄργανα, καὶ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ, ἐκοκκίσθησαν μὲ μαῦρον πέπερι. Παρὰ τῇ χρυ-

σπλίδι πρὸ πάντων, καὶ ἰδίως περὶ τῶν στομιῶν τοῦ ἐντοσθίου καὶ τῆς ὠσθήκης, οἱ λοβοὶ τῶν πνευστικῶν ὀργάνων καὶ τοῦ λιπώδους μέρους τοῦ σώματος σκληρύνονται, ἐξογκοῦνται καὶ ὁμοιάζουσιν μὲ σωρὸς καρκινώδεις. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅσον δόσκολον καὶ ἂν εἶναι γὰρ παραβάλη τις τὰς παθολογικὰς ἀλλοιώσεις ἐνὸς ἐντόμου μὲ τὰς τοῦ σπονδυλωτοῦ ζώου, ὁ ἱατρὸς νομίζει ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψιν ἀσθένειαν γαγγραιώδη ἐξ ὀλοκλήρου τὸν ὀργανισμόν φθείρουσαν, ἐνίοτε δὲ καὶ φαγίτισμον φαινόμενα παρουσιάζουσαν. Τῆς ἀσθενείας ταύτης τὸ κυριώτερον σημεῖον εἶναι ἡ ἀνωτέρω περιγραφείσα κηλὶς, καὶ ἐπειδὴ ἔδει γὰρ τῇ δώσω ἰδιαίτερον ὄνομα, τὴν ἐβάπτισα *Πεπέρωσιν* (*Pebrine*).

» Βραδεία εἶναι τῆς ἀσθενείας ἡ πρόοδος, τὸ δὲ τέλος παράδοξον, ὅπως ὅλα τὰ ἄλλα συμπτώματά της. Ὁ ὑπ' αὐτῆς καταλαμβανόμενος σκώληξ μαρναίνεται καὶ ἐκπνέει ἀνεπαίσθητος· ἡ ἀγωνία του εἶναι ἡσυχος, πλὴν μακρὰ εἶδα τινὰς γ' ἀντισταθῶσι καὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας· εἶδον ἄλλους, οἵτινες κεκτρούμενοι μὲ βελόνην δὲν ἔδιδον κατ' ἐν σημεῖον ζωῆς, εἰμὴ μόνον ὅταν τοὺς ἐδύθιζον εἰς τὸ οἰνόπνευμα. Καὶ ἀφοῦ ἐκπνεύσωσιν ἀντὶ γ' ἀποσυντεθῶσιν, σκληρύνονται καὶ ἀπολιθοῦνται.

» Οὕτω, παρὰ τὰς ἄλλας ἀσθενείας, εὐμεταβλήτους ἢ τοπιχῆς, ὑπάρχει μία γενικὴ, διακεκριμένη, ἀμετάβλητος. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲ αὕτη εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἐπιδημίας καὶ τῆς κατὰ κληρονομίαν μεταβιβάσεως, αἰτίες παντοῦ χαρακτηρίζουσι τὸ σημερινὸν κακόν. Ἄρα τὸ νόσημα δὲν εἶναι ἀπλοῦν, ὅπως εἰς τὰς ἀρχὰς μερικοὶ εὐ ἐξέλαβον· σφύσσεται ἐκ δύο στοιχείων, τοῦ μὲν ὑπάρχοντος, τοῦ δὲ προσθέντος· τὸ μὲν πρῶτον, ἡ *Πεπέρωσις*, καταλαμβάνει ἐξ ὀλοκλήρου τὰ σκωληκοτροφεία, ἀδυνατίζει τοὺς σκώληκας πολλὴν αὖτις τοὺς φορέουσιν, καὶ τοὺς προπαρασκευάζει γὰρ ὑποφέρωσι μετ' ἀλγεινῆς εὐκολίας τὴν ἐνέργειαν ὅλων τῶν νοσοποιῶν αἰτίων, οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖ· τὸ δεύτερον εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν αἰτίων τούτων, καὶ ἀναλόγως αὐτῶν μεταβάλλεται.

» Ἐκ τῶν προεκτεθέντων λοιπὸν ἔπεται, ὅτι εἰς ἐν μέρος προσβληθὲν ὑπὸ τῆς ἐπιδημίας, ὅλοι οἱ σκώληκες πρέπει γὰρ θεωρηθῶσιν ἀσθενεῖς, ἢ ἴτοιμοι γὰρ ἀσθενήσωσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πρῶτον καταλαμβάνουσα αὐτοὺς ἀσθένεια εἶναι ἡ *Πεπέρωσις*, ἡ δὲ πορεία ταύτης βραδεία, ἀφίγει πάντοτε σχεδὸν τοὺς σκώληκας γὰρ ζῶσιν, ἵνα κατασκευάσωσι τὸ κουκούλιον. Σκωληκοτροφεία ὑπὸ μόνης τῆς *Πεπέρωσις* προσβληθέντα, δίδουσι συρῆθως εἰσοδείας ὅχι εὐκαταφρονήτους. Ἀλλ' ὁ *Πεπέρωσις* σκώληξ ὁμοιάζει δυστυχῶς τὸν φθισικὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἀρπάζει φόβῳ στήθους ἐξ ἀφορμῆς ἐλαφρᾶς, ἥτις μόλις καταρροὴν ἤθελε προξενῆσαι εἰς τὸν ὕγι. Τότε δὲ ἀντὶ γ' ἀποθάνει ὑπὸ τοῦ κυρίου νοσήματος, τῆς φθίσεως, γογγύεται εἰς ὀλίγων ἡμερῶν διάστημα ὑπὸ τῆς δευτέρας ταύτης ἀσθενείας, τῆς

τυχαίως καταλαβούσης αὐτόν. Τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς μεταξοσκώληκας· ἐνῶ σκώληκες ὑπὸ μόνης τῆς *Πεπέρωσις* πάσχοντες, ἐδύναντο γὰρ κατασκευάσωσι τὸ κουκούλιον, καταλαμβάνονται συχράκις ὑπὸ ἀσθενείων, αἰτίες ἐνούμεναι μὲ τὴν πρῶτην ἀναπτύσσονται μὲ ταχύτητα ἀπίστευτον καὶ καταστρέφουσι πολλάκις ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν, τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐμελλον γὰρ κατασκευάσωσι τὸ κουκούλιον, σκωληκοτροφεία, ἐκ τῶν ὁποίων ἠλπίζετο αἴσιον ἀποτέλεσμα.

» Τὰς δευτερευούσας λοιπὸν ταύτας ἀσθενείας ὀφείλει ἕκαστος γὰρ προσπαθῆ γὰρ ἀπομακρύνει, διότι αὐταὶ εἶναι αἱ φέρουσαι τὴν καιρίαν πληγὴν. Πρὸς τοῦτο οὐδὲν ἄλλο συνιστᾷ τόσον, ὅσον καθαρὸν ἀέρισμα τῶν σκωληκοτροφείων· τοῦτο καὶ ἡ Ἀκαδημία ἐθεώρησε μετ' ἀπείρου δοκιμᾶς ὡς τὸ μόνον φάρμακον, καὶ ἐγὼ αὐτὸς παρετήρησα. Τί ἄλλο εἶναι ὁ σκώληξ εἰμὴ κάμπη πλασθεῖσα, ἵνα ζῇ ἐν μέσῳ ἀνοιχτοῦ ἀέρος ἐπὶ τοῦ δένδρου; Δόσατε λοιπὸν τὸν ἀέρα, τὸν ὁποῖον ὠρίσθη γ' ἀναπνέει ἀνέτως, ἀλλὰ ἀφθονον καὶ καθαρόν. Μὴ συσσωρεύετε τοὺς σκώληκας, ὅπως σήμερον ἀλλάσσετε τὰ φύλλα ὅσῳ τὸ δυνατόν συγχρότερα· μὴ διατηρεῖτε ἐντὸς τῶν σκωληκοτροφείων ἐστίας ἢ ἀνθρακίαις δυσώδεις, αἰτίες διαχέουσιν εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τὴν κακὴν ὁσμὴν τοῦ καπνοῦ, φαρμακεύουσι καὶ τοὺς σκώληκας καὶ τοὺς τροφὰς τῶν ἀντικαταστήσατέ τας διὰ θερμαστρῶν ἢ θερμαγωγίων· κατασκευάσατε εἰς τὸ ἐπάνω καὶ κάτω μέρος τοῦ σκωληκοτροφείου τὰς ἀναγκαίας ὑπὰς, ἵνα ρεῦμα ἀέρος βραδὺ μὲν πλὴν ἀκατάπαυστον καθαρίζῃ καὶ ἐκβάλλῃ ὅλας τὰς παντοειδεῖς ἀπορροίας προῶν μυριάδων ὄντων. Θερμάνετε τὴν ἀτμοσφαῖραν εἰς τρόπον ὥστε γὰρ σχηματίζετε τὴν θερμοκρασίαν ἀνάλογον μὲ τὴν φύσιν ἐντόμου, γεννηθέντος· ἵνα ζῇ τὸ ἔαρ καὶ παρατείνῃ τὴν ὑπαρξίν του μέχρι τῆς καρδίας τοῦ θέρους, καὶ σὰς ὑπόσχομαι, ὅτι, μ' ὅλην τῆς ἐπιδημίας τὴν δύναμιν, οἱ κόποι σας θέλουσιν ἀμειψθῇ. Θὰ κάμετε κουκούλια. »

Ε.

Ἡ Ζηνοβία ἦτο βασιλὶς τῆς Παλμύρας, ἀκμάσασα περὶ τὰ μέσα τοῦ τρίτου μ. Χ. αἰῶνος. Γυνὴ εἰς τὸ ἄκρον φιλόδοξος, ὤθησε τὸν σύζυγόν της εἰς τὸν κατὰ τοῦ Σαπὸρ πόλεμον· τοῦ δὲ πελέμον ἀποτυχόντος, ἐφόρευσε αὐτὴ ἡ ἰδία τὸν ἄνδρα της, ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ, ὠρομάσθη βασίλισσα τῆς Ἀρατολῆς καὶ ἐκήρυξε κατὰ τῶν Ῥωμαίων τὸν πενταετὴ ἐκείνον αἰματηρὸν πόλεμον (267—272). Νικηθεῖσα δὲ παρὰ τοῦ Αὐρηλίου ἠχθῆ παρ' αὐτοῦ αἰχμάλωτος εἰς Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ στερουμένη πάσης τιμῆς, ἐτελεύτησε τὸν βίον ἄδοξος παρὰ τὸν Τίβεριν. Ὁ νικητὴς αὐτῆς Αὐρήλιος, αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, ἵνα πληγώσῃ πλεονέτερον τὴν φιλαυτίαν της, τῇ ἀπηγόρευσε γὰρ γέρη μεταξωτὴν ἰσθῆτα,

φόρεμα ὑπὸ μόνων τῶν βασιλικῶν προσώπων φερόμενον, μέχρι τοῦ τετάρτου μ. Χ. αἰῶνος.

Ὁ Παρδεσσὸν ἐν τῷ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ συγγράμματι, τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἑμπορία τῆς μετὰ τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἀναφέρει ὅτι μέχρι πρὸ ὀλίγων αἰώνων ἔτι ὁ ἐξ ὀλοσηρικοῦ ἐπερδύτης ἦτο στολή, τὴν ὁποίαν μόνον οἱ Βρετανοὶ Πατρίκιοι εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ φέρωσι· βαρεῖα δὲ ποινὴ ἐπεβάλλετο εἰς τὸν πολίτην, τὸν τελευτῶντα νὰ σφετερισθῇ τὸ προνόμιον τῶν Βρετανῶν Πατρικίων.

Οἱ Ἰνδοὶ ἡγεμόνες ἔστελλον ἄλλοτε ἐπίτηδες ἀπεσταλμένους εἰς Κίναν, ἢ ἐπρωμηθέντο διὰ τῶν Ναβάδων ἐκ Πεκίνου ταινίας μεταξωτάς, ἃς προσέφερον εἰς τὰς γυναῖκας τῶν ἑα περιδέωσι τὴν κόμην τῶν· τὸ δῶρον δὲ τοῦτο ἦν τόσῳ πολυτίμον, ὥστε ἐθεωρεῖτο ὡς ἰδιαιτέρον εὐνοίας σημεῖον ἐκ μέρους τῶν Ἰνδῶν ἡγεμόνων.

Τὰ τρία ταῦτα ἱστορικὰ ἀνέκδοτα καταδεικνύουσι τὸ πολυτίμον τῆς μετάξης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λαοῖς. Ὁ ἐπιθυμῶν ἡ ἀναγνώσῃ τὸ ἀνωτέρω μνησθεὶς σύγγραμμα, θέλει ἀπαρτήσῃ πληθὺν τοιούτων ἀνεκδότων, μαρτυρούντων πόσον περιορισμένη ἦτο ἡ χρῆσις τῆς μετάξης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

Ἄφεςτε ἤδη τὴν ἱστορίαν καὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων μεταβῆτε εἰς τοὺς νεωτέρους· πλησιάσατε τὴν σημερινὴν κοινωνίαν, ἐξετάσατε τὴν ἐρεσιώσαν ἐποχὴν· θέλετε εὖρεϊ τὴν μεταξωτὴν ἐσθῆτα, τὸ πολυτίμον προνόμιον, ὅπερ ὁ Ῥωμαῖος τικητὴς ἀπηγόρευεν εἰς τὴν αἰχμάλωτον τῆς Παλμύρας, φερόμενον ὑπὸ ἀπλῆς ἐργατίδος πρὸ πάντων εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς πόλεις· θέλετε ἀπαρτήσῃ τὸν ἐξ ὀλοσηρικοῦ ἐπερδύτην, τὸ διακριτικὸν τῶν Βρετανῶν Πατρικίων σῆμα, τοῦ μὲν εὐποροῦντος καθημερινὸν ἔνδυμα, τοῦ δὲ πένητος συνήθη τῆς ἐορτῆς στολὴν, τὴν δὲ ταινίαν, τὸ πλούσιον δῶρον τῶν Ἰνδῶν ἡγεμόνων, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς θεραπαικίδος καὶ τῆς ἐτι κατωτέρας. Τὴν μεταξωτὴν ἐσθῆτα ἦν αἱ μητέρες σας ἔφερον ἄλλοτε καθ' ὠρισμένας τοῦ ἔτους ἐποχάς, τὴν φέρουσι σήμερον αἱ γυναῖκες, αἱ ἀδελφαί, αἱ θυγατέρες σας καθημερινὸν ἔνδυμα· καὶ εἰς τὸν ἐξ ὀλοσηρικοῦ ἐπερδύτην δίδετε ὀλιγωτέραν σημασίαν τῆς πρὸ πεντήκοιτα μόνον ἔτιῶν ὑπ' αὐτῶν τῶν πατέρων σας διδομένης.

Ὁ Lyonnois ἐπελόγησεν εἰς τριακόσια μέτρα μετὰ τῆς τοῦ περιεχόμενον ἐκάστου κουκουλίου· εἰς ὁποῖα ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα δὲν ἐδαπανήθη τὸ περιεχόμενον τοῦτο! εἰς πόσα σχήματα δὲν μετεβλήθη τὸ λεπτὸν τοῦ μεταξοσκώληκος ἔργον! πόσας χεῖρας δὲν ἐπησχόλησεν ἡ ἐργασία ὕλης τόσῳ πλουσίας καὶ πολυτίμου! πῶς, χωρὶς ἡ ἀγίτη γὰρ γάρεται μήτ' αὐτὴ ἡ χονδροτέρα ὑφὴ τῆς μετάξης, ἡ βιομηχανία εἶρε τὸν τρόπον καὶ τοῦ εὐποροῦντος τὴν ὁρεῖν νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ τοῦ πενόμενου τὴν χεῖρα νὰ ἐπασχολήσῃ!

Ἡ Γαλλία, μεταξὺ τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Εὐ-

ρώπης, εἶναι ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἡ μεταξουργία ἀπὸ τὰς ἀρχαῖς ἰδίως τοῦ παρόντος αἰῶνος ἔλαβεν ἀξίαν λόγου ἀνάπτυξιν. Λαμβάνομεν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, τὴν στατιστικὴν τοῦ 1858, καὶ παρατηροῦμεν, ὅτι παρήγαγε 480 περίπου ἑκατομμυρίων γραμμῶν τεχνουργήματα, ἐνῷ ἡ Ἀγγλία, τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ἑλβετία, ὅλαι ὁμοῦ θέρ κατεσκεύασαν πλέον τῶν 275 ἑκατομμυρίων. Ἡ Γαλλία εἶναι διὰ τὰ μεταξωτὰ υφάσματα ὅτι ἡ Ἀγγλία διὰ τὰ βαμβακερά· φυσικὸν πλεονέκτημα τοῦ Γάλλου εἶναι τὸ κομψόν, ὅπως τοῦ Βρετανοῦ τὸ στερεόν· ἔλπετο ἄρα ὅτι ἡ μέταξα, προῖον διὰ τὴν κομψότητα μᾶλλον ἢ διὰ τὴν στερεότητα κατάλληλον, ἠθέληεν ἐφελκύσει τὴν προσοχὴν τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ πλέον παντὸς ἄλλου.

Ὁ ἐπισκεψθεὶς τὸ Λυὼν ἐννοεῖ ὅποῖος πλοῦτος ἐξέρχεται ἐκ τῆς ὠσειδοῦς καλύβης, ἐν ᾗ ὁ σκώληξ τελευτᾷ, ἀφοῦ ἐν βραχεὶ χρόνῳ διαστήματι ἀρχίσῃ νὰ κατασκευάσῃ καὶ τελειώσῃ ἐργασίαν λεπτήν καὶ πικίλην ταῦτοχρόνως. Ἐξήκοιτα χιλιάδες ἐργάται ἄνδρες καὶ γυναῖκες, τὸ πέμπτον σχεδὸν τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς πόλεως, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν ἀναπλήσιν τῆς μετάξης καὶ τὴν μετασκευὴν αὐτῆς εἰς ὅτι ὁ ἀνθρώπινος τοῦς δύναται νὰ παράξῃ ἐντελέστερον, ἐργάζονται κατ' ἔτος, κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ κυρίου Arles Durois ἔχουσιν 375 ἑκατομμ. γραμμῶν μετάξην, τὸ μὲν 1/3 εἰς χειροτεχνήματα, τὰ δὲ 2/3 εἰς πρώτην ὕλην. Τοῦ ποσοῦ τούτου τὰ μὲν 150 ἑκατομμύρια ἐξοδεύονται ἐντὸς αὐτῆς τῆς Γαλλίας, ἴσον δὲ ἄλλο στέλλεται εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ τὰ ὑπολειπόμενα 75 ἑκατομμύρια καταναλλοχονται εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, πρὸ πάντων τὴν Ἀνατολήν. Τὰ τριακόσια περίπου ἐργοστάσια τῆς πόλεως ταύτης, ἔχοντα 450—500 ἐργοστασιάρχας, διότι εἰς πολλὰ τούτων ὑπάρχουσι δύο ἢ πλείονες συνεταῖροι, παρέχουσιν εἰς μυριάδας λαοῦ ἐργασίαν. Ὁ κλάδος οὗτος τῆς βιομηχανίας εἶναι τοσοῦτον σπουδαῖος εἰς τὴν Γαλλίαν, ὥστε διὰ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος μακρὰ ἐλλειψίς ἐργασίας ἐβύθισε τὰς ἐργατικὰς κλάσεις τοῦ Λυὼν εἰς μεγίστην ἔνδειαν, ὁ λαὸς ἔτρεξεν εἰς τὰ ὄπλα, καὶ ἐξ ὀλίγων χιλιάδων ἐργατῶν ἐξερράγη ἡ τὴν Εὐρώπην ὀλόκληρον κλονήσασα ἐπανάστασις τοῦ 1793.

Ἔρχεται μετὰ τὸ Λυὼν ἡ St. Etienne, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Avignon, ἡ Orleans, ὅλαι πόλεις διατηροῦσαι ἀξίον λόγον ἀριθμὸν μεταξουργικῶν καταστημάτων, καὶ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν ἀσχολούμεναι εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην· πρωτεύει δὲ ἡ St. Etienne, διατηροῦσα πεντήκοιτα περίπου μεταξουργεῖα, καὶ κατεργαζομένη 60 περίπου ἑκατομμυρίων γραμμῶν μεταξουργικὰ χειροτεχνήματα κατ' ἔτος.

Ἡ Μασσαλία εἶναι ἡ κοιλὴ τῶν Γαλλικῶν μεταξουργεῶν· διότι, κατὰ τὰς ἱστορικὰς παραδόσεις, ἐν αὐτῇ συνεστήθη τὸ πρῶτον τοιοῦτον, πρὸ αἰώνων διευθυρόμενον ὑπὸ Γάλλου τινος Cambrien

τὸ δρομαὶ ὀφθαλμὸς τῆς Γαλλίας πρὸς τὴν Ἀνατολήν, ὅπως εὐφυνῶς τὴν ὠνόμασεν ὁ Λαμαρτίνος, εἴη αἱ ἡ εὐρεῖα διεκκομιστικὴ ἀποθήκη, ἡ δεχομένη τὰ ἀκατέργαστα πλούτη τῆς Ἀνατολῆς, ἡ μᾶλλον τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου, καὶ διαδιβάλλουσα ταῦτα εἰς τὰς ἐνδοτέρας πόλεις τῆς Γαλλίας. Ἐνταῦθα ἔστελλεν ἡ Τουρκία μετὰ τῆς Ἑλλάδος πεντήκορτα μὲν ἑκατομμυρίων φράγκων κουκούλια καὶ ὀγδοήκορτα ἑκατομμυρίων μεταξάν πρὶν τὸ νόσημα ἀρχίσῃ τὰ μαστίχη καὶ τῶν τόπων τούτων τὴν παραγωγὴν, σήμερον δὲ εἴκοσι ἑκατομμυρίων ἐκ τῶν πρώτων καὶ τισσαράκοντα ἐκ τῶν δευτέρων. Ἐδῶ ἔρχονται καὶ ἐκ τῆς Περσικῆς χώρας, πάντα σχεδὸν εἰσαγόμενα δι' Ἑλληνικῶν χειρῶν ἐνταῦθα πέμπει ἡ Συρία τὴν λεπτοτέραν μεταξάν τῆς ἰδῶ στέλλει ἡ Γεωργία καὶ πᾶσα ἄλλη Ἀνατολικὴ χώρα τὰ μεταξουργικὰ προϊόντα τῶν. Ἐνταῦθα χύονται τέλος πάντων οἱ αἵρεις τῆς Κίνας ποταμοί, οἱ, ὅπως θέλομεν τὸ ἀποδείξει κατωτέρω, τοσοῦτον σπουδαῖον ἀνταγωνισμὸν στήσαντες κατὰ τῶν Ἀνατολικῶν ῥυάκων.

Ὁ Ναπολέων, μελίστησας καλῶς τὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐμπορίου, καταγίνεται νὰ εἰσάξῃ βαθμηδὸν εἰς Γαλλίαν πᾶν ὅ,τι εὐνοϊκώτερον πρὸς τὴν πρόοδον τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, ἀρνούμενος αὐτὸ ἐκ τῆς χώρας, ὅπου διήλθε τὰς δυστυχεστερας τοῦ βίου του στιγμᾶς. Οὕτως ἐνῆργησεν ἀρτίως τὴν ἐν Λυὼν σύστασιν καταστήματος ἐξ ἐκείνων, ἀ.ε.α. εὐκολύνοντα τὰς ἐπὶ τοῦ προϊόντος αὐτοῦ ἐμπορικὰς ἐργασίας, προλαμβάνουσι ταυτοχρόνως τοῦ ἐκπεσμοῦ τὴν πρόοδον, ὁσάκις γαλήνη διαρκῆς ἢ ἀνάγκαι χρηματικαὶ διάλῃσι τὸν κάτοχον νὰ ἐνδῶσῃ εἰς τοιοῦτον (*).

(*) Ὅπως τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ Docks οὕτω καὶ τὸ ἐν Λυὼν πρὸ μικροῦ συστηθὲν Magazin Général des Soies δέχεται μεταξάν ἢ τὴν ταύτην παράγουσαν ὕλην, ἐπὶ μηδαμινῷ ἐνοικίῳ, ἐκτιμᾷ τὴν ἀξίαν τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τῆς ἡμέρας, καὶ δίδει εἰς τὸν κάτοχον εἶδος ἀποδείξεως (Warrant), ἱσχοῦντος τὰ 3¼ τῆς ἀξίας τοῦ παρακαταθέντος ἐμπορεύματος, καὶ ἱσχοῦντος διὰ τρεῖς μῆνας. Ἡ ἀπόδειξις αὕτη ἐπέχει τόπον συναλλαγματικῆς ὥστε ὁ κάτοχος δύναται, εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε διὰ τοῦ τραπεζίτου του, νὰ τὴν προεξοφλήσῃ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τόκου τῆς Γαλλικῆς Τραπεζῆς κατὰ καταστήματι ἐπὶ τούτῳ συστηθέντι ἐν Παρίσι. Μετὰ τὴν λήξιν τῶν τριῶν μηνῶν ὁ κάτοχος ἀποσύρει, ἂν θέλῃ τὸ ἐμπόρευμα ἐπιστρέφων τὸ τίμημα ἂν προεξοφλήσῃ τὴν συναλλαγματικὴν, καὶ πληρόνων 1¼ τοῖς 0/10 λόγῳ ὁμοειδῆς. Ἄλλως ἀνανεώνει δι' ἐτίρους τρεῖς μῆνας τὴν παρακαταθήκην ἐπὶ πληρωμῇ τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων. Ἄν δ' ἐν τῇ διαστήματι τούτῳ τὸ πωλήσῃ, τὸ παραδίδει δι' ἀναγνωριστικῆς πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ καταστήματος. Τοιοῦτον κατὰστημα ἰδρύθη καὶ ἐν Χάρτρη, συνιστᾶται δ' ἐντὸς δύο ἐτῶν καὶ ἐν Μασσαλίᾳ, τῶν πρὸς τοῦτο ἀποθηκῶν ἤδη ἐγειρομένων.

Ὅλιγων μηνῶν ὕπαρξιν ἔχοντα περιχλείουσιν ἤδη τὰ μὲν τῆς Χάρτης 90, τὸ δὲ τοῦ Λυὼν 20 ἑκατομμύρια φράγκων ἐμπορεύματα τὸ πρῶτον δέχεται παντοῖου εἶδους πραγματείας, τὸ δεύτερον μεταξάν μόνον ἢ κουκούλια. Τὸ τοῦ Λυὼν συνιστᾷ πρακτωρεῖον καὶ ἐν Σαγγῇ τῆς Κίνας, μεθ' ἧς περὶ τὰ μέσα τοῦ παρόντος ἔτους ἀρχεται γραμμὴ ἀτμοπλοικῆ διὰ τῆς Σιὸς,

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης, ὅσαι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην, ὑπερέχει ἡ Ἰταλία, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἑλλετία καὶ ἡ Γερμανία. Τὸ δὲ σύνολον τῆς ἐν ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ κατεργαζομένης μετάξης ὑπολογίζεται κατ' ἔτος εἰς 800 περίπου ἑκατομμύρια φράγκων.

(Ἔλεται συνεχῆς.)

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

—οοο—

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἡ καλλιτεχνία εἶναι ἔμφυτος τῇ ἑλληνικῇ γῇ καὶ μόναι ἡ βραδρότης ἢ ἡ δουλεία κατώρθωσαν κατὰ καιροῦ πρὸς μικρὸν ἐν αὐτῇ νὰ τὴν ἀποπνίξωσι. Καὶ τότε ὅμως ἤρκεσε μικρὸν ν' ἀρθῇ τὸ βάρος τῶν ἐχθρῶν αὐτῇ τούτων στοιχείων, ἤρκεσε λεπτὴ ἐλευθερίας ἀκτὶς νὰ θερμάνῃ αὐτὴς τὸ γόνιμον ἔδαφος ὅπου ἔθαλεν ἡ Κόρινθος καὶ ὅπου ἤχησαν αἱ Ἀθῆναι, ὅπως ἀναδῶσῃ αὐτὸ πάλιν ἀνθὴ ἀναμνηστικόντα τὰ ἄλλοτε ἐξ αὐτοῦ βλαστήσαντα, καὶ δεικνύοντα ὅτι δὲν πταίει ἐκεῖνο ἂν καὶ ἤδη δὲν ἀναδίδῃ τοιαῦτα.

Οὕτως, ἡ Τουρκικὴ δουλεία, ἥτις, μὴ πεποιθεῖα ἴσως εἰς τὰς δυνάμεις τῆς, εἶχε διὰ τῆς ὁρμῆς ἐκδιώξει τῆς Ἑλλάδος τὰς ἰθαγενεῖς αὐτῇ Μούσας, καὶ, ὡς λαίλαψ ἐπιπεσοῦσα τὰ πάντα εἶχεν ἀνατρέψει, τὰ πάντα μαράνει, κατώρθωσε μὲν ἐπὶ τινὰς αἰῶνας

ὕπὸ τῆς ἐταιρίας τῶν αὐτοκρατορικῶν διαπορθμεύσεων. Εὐρὺς ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεως τοῦ πρακτορείου τούτου, εὐεργετικὸς δὲ διὰ τοὺς ἐνεργοῦντας ἀγορὰς μετάξης εἰς τὰς συνικὰς ἀγορὰς. Ἡ διείθυνσις θέλει παραχωρεῖ ἐπὶ προηγουμένη αἰτήσῃ πρὸς πάντα ἀξιοπιστὸν ἔμπορον ὀρισμένην πίστωσιν παρὰ τῷ ἐν Σαγγῇ πρακτορεῖῳ τῆς τὴν πιστωτικὴν θέλει διαδοῖσαι ὁ ἔμπορος πρὸς τὴν ἐν Σαγγῇ ἀνταποκριτὴν του, ὅστις παρουσιάζομενος εἰς τὸ πρακτωρεῖον θέλει λαμβάνει τὸ ἐν τῇ πιστωτικῇ δηλούμενον πῶδον, ἀγοράζει τὴν μετάξαν, καὶ τὴν παραδίδει εἰς τὸ πρακτωρεῖον, ὅπου θέλει τὴν φορτῶναι ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων τῶν Μ. Ι. εἰς παραλαβὴν τῆς ἐν Λυὼν διευθύνσεως. Μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ ἐμπορεύματος ἡ διείθυνσις θέλει ἐκδίδει ἐπὶ τοῦ ἐντολοδότου συναλλαγματικὰς πληρωτέας μετὰ ἑξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως, ὅποιας συνήθως εἶναι αἱ τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ ἂν μὲν ὁ ἔμπορος, ἡ ἀμέσως πωλῶν τὸ ἐμπόρευμα ἢ διὰ ἄλλους λόγους, θελήσῃ νὰ τὸ λάβῃ εἰς τὴν κατοχὴν του, δύναται νὰ τὸ πρᾶξῃ, προεξοφλῶν τὰς συναλλαγματικὰς καὶ πληρόνων τὰ τῆς μεταφορᾶς ἐξοδα καὶ τὴν ἀνωτέρω ὀρισθεῖσαν ὁμοειδὴν ἄλλως τὸ ἐμπόρευμα θέλει ἀποτίθεσθαι εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς ἐταιρίας, ἀνανευμένων τῶν συναλλαγματικῶν, ἂν μετὰ παρέλευσιν τῶν ἑξ μηνῶν δὲν τὸ ἀποσύρῃ.

Ἡ ἐταιρία δανείζουσα τὴν ἀξίαν τῶν 3¼ τοῦ ἐμπορεύματος, κρατεῖ τὸ 1¼ ἵνα τὰ συμφέροντά της ὦσιν ἐξηραλισμένα ἐν περιπτώσει ἐκπεσμοῦ. Πλὴν καὶ οὕτως ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεως τοῦ πρακτορείου τούτου εἶναι εὐεργετικὸς διότι μὲ 3,000 φράγκων χρηματικὰ κεφάλαια δύναται τις νὰ ἐνεργήσῃ ἀγορὰς 20,000, δανειζόμενος τὰς 15,000 ὑπὸ τῆς ἐταιρίας.